

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNAV LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: DARÁNYI FERENC.

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitlert sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

Első országos kongregációi nagygyűlés.

Ami régóta számosak szívének epedő vágya volt, aminek szükségét egyre szélesebb körökben s egyre sürgetőbben éreztük, amire a salzburgi nemzetközi Máriakongresszus magyar szakosztálya oly lelkesedéssel felkérte a hangadó budapesti kongregációkat, végre ténnyé vált: az első országos kongregációi nagygyűlést megtartjuk, még pedig a közel jövőben.

A katolikus nagygyűlés nyújtja a legjobb külső alkalmat. Két ilyen gyűlékezés nem lehet egymás ártalmára, ellenkezőleg egymásnak előnyére van. A gyűlések különben sehogysen keresztezik, sehogysen akadályozzák egymást. A nagygyűlés első napjának egy üresen hagyott időpontján — november 13-án, vasárnap — összegyűlünk zártkörű jelleggel egy kis kongregációi értekezletre, zártkörű, de szélesmértetű kongregációi hadiszemlére, tanácskozásra. *Egymás megismerése, eszméink kristályosodása, közös lelkesedés kongregációi eszményeinkért, közös okulás és buzdulás, legfőképp pedig az egyöntetű, egyetértő kongregációi működés lesz ez összegyűvel célja és eredménye.*

Eddig a külföldnek hagytuk át a kongregációi nagygyűlések szervezését s akik közülünk voltak oly szerencsések, hogy azokon részt vehettek, bizony fájó szívvel vetették fel ismételten a kérdést: Hát csak minálunk, csak a Mária-országban, a kongregáció mozgalom egyik legfogékonyabb talaján nem volna lehetséges ily lélekemelő demonstráció, ily életképes és életrekelő, ily lelkesítő s gyakorlati impulzusokat adó

kezdeményezés? Prézisgyűléseink még csak voltak, de — ami ettől természetesen teljesen elütő és független dolog — voltaképpeni kongreganista-közgyűlésünk még nem volt, ott húzódtott meg szerényen, csendesen a jámbor óhajok és tervek homályában. Pedig, hogy ezzel sem késheztünk már soká, ugyancsak meglátszik ellenségeink viselkedésén s térfoglalásán is! Hej, hogy szervekednek ők! hogy tartanak ők kongresszust kongresszusra, mint akik jól tudják, hogy közös megbeszélés, vállvetett erőfeszítés nélkül ma már nem lehet eredményre számítani!

A budapesti urak Mária-kongregációja végre elérkezettnek tartotta a pillanatot, hogy bárha egy-őre szerényebb keretben, végre mégis megvalósítsa az egyetemes, az országos kongreganista értekezlet gondolatát.

A salzburgi nemzetközi Mária-kongresszus magyar szakosztálya f. év júliusában közlekedéssel tette magáévá a kérő felszólítást, hogy a vezető budapesti kongregációk minél előbb hívják össze az első országos kongregációi közgyűlést. Az urak budapesti Mária-kongregációja ez óhaj teljesítése elől nem akar kitérni; tiltja ezt társadalmi és központi helyzete, tiltja főleg országos szervezete s a különböző vidéki városokban is működő kolóniáit.

A budapesti urak Mária-kongregációja tehát; mint előkészítő bizottság tisztelettel s kongreganista testvéri szeretettel felszólítja az országban létező összes Mária-kongregációkat, hogy a nov. 13-án (a Katolikus Nagygyűlés első napján, azonban a

nagygyűléstől teljesen különálló, zártkörű keretben) tartandó első országos kongregációi nagygyűlésen minél nagyobb számban megjelenni, illetve minél több tagu küldöttséggel magukat képviseltetni sziveskedjenek.

Zártkörű összegyűvelről lévén szó, csakis olyanok jelenhetnek meg, akik tényleges kongregációi tagok vagy jelöltek s személyre szóló meghívót mutatnak fel. Meghívót csak az kap, aki igazolja, hogy tényleges kongreganista, tehát hölgyek, középiskolai tanulók, iparosok, tanoncok, stb. is, — szóval nemcsak az úri vagy férfi-kongregációk tagjai. Hogy a hölgyek számára ne tartsunk-e külön gyűlést, a jelentkezők száma szerint fogjuk eldönteni. Az igazolás legcélszerűbben áltál történi, hogy az egyes kongregációk megjelenni szándékozó tagjainak névsorát a prézes és prefektus aláírásával az előkészítő bizottságnak beküldik, (Budapest, VIII., Mária-utca 25.), honnan haladéktalanul megküldjük viszont a kitöltött meghívókat. Hogy azonban a rendezőség néhány fontos ügyben célszerűbben járhatson el s az előkészületben kellemtlén fennakadás netörténjék, sürgetően kérjük az összes kongregációk vezetőit — a főtiszt. prézeseket s a magisztrátust — hogy a várható megjelölők számát, legalább hozzátételleg mielőbb megállapítani s a fenti címre lehetőleg még november 5-ike előtt beküldeni sziveskedjenek. A meghívók elintézése aztán azonnal el fog intézteni.

Mint hogy a kongregációi nagygyűlést a katolikus nagygyűléssel egyidejűleg tartjuk, — természetesen oly időben, midőn a nagygyűlés mint ilyen, nem tart semmiféle általános érdekű értekezletet — a kongregációi nagygyűlés résztvevői egyuttal a nagygyűlésnek is résztvevői lehetnek s ezért a nagygyűlési jegy előmutatása mellett kedvezményes áron utazhatuak s igénybe vehetik a nagygyűlés egyéb kedvezményeit (lakásokbevités stb.). Akiknek esetleg hétfőn (14-én) reggel okvetlenül ismét ott-hon kellene lenniök (tanulók, tanárok stb.) természetesen még vasárnap éjjel hazau-

tazhatnak. A nagygyűlés előreláthatólag vasárnap este 6-8-ig fog tartani, nem számítva az ekkor meginduló kedélyes társas estét.

Itt még csak azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy mindjárt ez az első országos kongregáció legyen az, aminek lennie kell: a bátrak és hívek, a még nem alkuvók, az előre-hátra nem pislogók, az elveiket következetesen megvalló katolikusok és Mária-tiszteletk testvéries, egyetértő összejövetele, melyen megbeszéljük közös céljainkat, bajainkat, szükségünket, megbeszéljük az Istenanya szeplőtelen lobogója alatt keresztény hitünk alapján megindult társadalmi reformmunkáink részletes programját.

Fei tehát, kongreganisták! Férfiak és nők, ifjak és felnőttek egyaránt! Fontos dologról van szó. Ha tudtok lelkesülni az édes Nagyasszony zászlajáért, ha részt akartok venni hazánk s néptünk megmentésében egy hitetlen és erköletelen felforgató szövetség véres karmai közül, ha méltók akartok lenni a névre, melyet mint Mária gyermekei viseltek, az éremre, melyet melletekre tűztök s a zászlóra, mely alatt a Szeplőtelennek hűséget esküdtek: ne zárkózzatok el a szervezkedés nagyfontosságú munkálatai elől: *jöjjetek számosan az első országos kongregációt nagygyűlésre 1910. november 13-án.*

Ismerjük meg már egymást; lássuk, hányan is vagyunk; lelkesedjünk egymás lelkesedésén!

A Nagyasszony vár — habfehér lobogója oly biztatóan, oly bátorítóan lobog, int feléd, várja a bátrak és hívek, egyre szaporodó daliás csapatait, várja a Te közreműködésedet is! Nézd, aki e zászlót követi, az örökké győz, azt az Isten Anyjának keze vezeti diadalról-diadalra... S te még is késnél?

Mária hí — jöjj!

TÁRCA.

A csodaszer.

Talgás Nagy János gazda békés nyugalommal szívtá pipáját a tanya előtti akác lombok alatt, elmélkedvén a világ soráról, közbe-közbe pedig nagyokat huzott a keze ügyében fekvő vászon korsóból, a mely jóféle homoki karcossal volt megtöltve.

A puszta csendet a Bodri dühös ugatása zavarta meg, jelezve, hogy vendég áll a házhöz.

És ugyancsak nemsokára kibontakozott az alsóvégről Csordás Tóth Péter koma és Süveges István szomszéd ünnepőbe öltözött alakja, akik magyaros illetudással köszöntötték a gazdát.

A szokás eszmecsere után, a melyben megegyeztek, hogy de bizony meleg van és hogy egy kis csendes eső ráférne a szomjas földekre: letelepedtek a kerek asztal mellé.

A gazda hívására csakhamar elérkezett a szemre való Julis leányszó, hogy megbuktassa a már üres korsót s amíg fúrge léptekkel iramodott a ház felé, a vendégek mértőleg állapították meg, hogy a leány,

Budapest, 1910. október 14-én.

A budapesti urak kongregációja, mint előkészítő bizottság nevében:

Gróf Zichy Nándor s. k., v. b. t. t., aranygy. vitéz, kir. tárnokmester, tisz. prefektus, Gróf Csáky E. Károly s. k., v. b. t. t., váci püspök, a budapesti urak kongregációjának tagja. Bárány Barkóczy Sándor dr. s. k., cs. és kir. kamarás prefektus. Bús Jakab S. J. s. k., rendtartományi főprézes dr. Szinyei-Merse József s. k. kir. közg. ítélobíró. Saly Dezső s. k., kir. ítélobírói bír. dr. Bonta Károly s. k. ügyvéd.

HIVATALOS RÉSZ.

Október 22.

A közgyűlés folytatása. A folyó hó 17-ére egybehívott törvényhatósági bizottsági közgyűlés a hosszadalmas választások miatt csak másnap folytathatta a tárgyalást a szönyegen levő és a városok községek által betervezett ügyekről, mely alkalommal — mint lapunk múlt számában már jeleztük — a fő- és póttárgysorozatba felvett ügyek mind elintézésre nyertek.

Új ügyészségi megbízott. A m. kir. igazságügyi miniszter a szolnoki kir. ügyésznél Fehér Kálmánnak Nyiregyháza kir. alügyésze történeti kinevezése folytán megüresedett ügyészi megbízotti állásra Zsivara György szolnoki kir. bírósági jegyzőt nevezte ki.

Választás a városnál. Jászberény város képviselőtestülete — mint előre jeleztük — az üresedésben volt városi árvaszéki ülnöki és két városi irnoki állás betöltése céljából csütörtökön délután tartotta tisztújító közgyűlését dr. Benkő Albert alispán elnöke alatt. Az árvaszéki elnöki állásra az egyedüli pályázó Pethes Lajos helyettes árvaszéki ülnök választott meg egyhangú lelkesedéssel. dr. Fridvalszky Ferenc községi bíró a pályázó hivatalára

iránti tiszteletből nem adta be az elnöklő alispán által kitűzött 5 percnyi jelentkezési idő alatt az állásra való jelentkezését s így helyesen az által lett betöltve, aki az állást helyettesítés útján eddig is közmegelegelésre buzgalommal és szakavatottsággal töltötte be. Pethes Lajosban a város egy kiváló intelligens tisztviselőt nyert.

Az árvaszéki ülnöki állás betöltése után, az irnoki állásokra történt szavazás, mely alkalommal a két rendbeli szavazás folyamán összesen 85 szavazat adatott le. A négy pályázó közül — miután a kijelölt bizottság által mind a négy jelöltet — előbb Beleznyai Ferenc községi bíró, a második szavazásnál pedig Basska Károly fogyasztási adóhivatali díjnok választottak meg. A megválasztott új városi hivatalnokokat a tisztújító közgyűlés előtt nyomban letették a hivatalos esküt. A megválasztott két új városi irnok már régebbi idő óta tehetséges, szorgalmas hivatalnokok a városnak, így tehát a választás általános megnyugvást kellett.

Kórházbizottsági ülés. A város képviselőtestület alakított kórházbizottság pénteken délután 11 órakor tartott ülést Mosó Dezső h. polgármester elnöke alatt, mely alkalommal Péntes István előadó-jegyző indítványához képest elhatározta a bizottság, hogy az Erzsébet-kórház kiegészítése képen egy járványkórház, illetve a fertőző betegek részére alkalmas pavillon építését hozza javaslatba Jászberény városa képviselőtestületénél. Ez a város közegészségügyének ellátására nézve felette fontos újítás már rég szükségessé vált közkórházi berendezésünkben.

Közbizottság.

Régi panasz már, hogy városunkban a közbizottság szolgálatát nem kielégítő — Épen ott nincs sohasem a személyzet cse-

ha a lóca alá dugják, akkor is megnő és a farsangon alighanem bekötik a kis lány fejét.

Közben vissza kerül a tele korsó; a gazda nagyot huzott belőle és tovább adta vendégeinek, akik nem vártak kétszeri kínálásra.

Igy időgáltak sokáig meghányva-vetve a gazdasági és politikai kérdéseket, miközben a gazda jónak látta megjegyezni, hogy akár ide, akár oda, de a homoki bornak még sincs párja.

— Hászen rosznak nem rosz — szölt közbe Süveges István, aki valamikor megjárta Balaton vidékét — csak egy hibája van az Istenadának, hogy olyan savanyú, hogy elakad tőle az ember lélekzete, man pedig a jóbarnak kell lenni, hogy az asszonyok is megkívánják.

— Savanyúnak biz ez elégsavanyú — adta vissza a szót a gazda — de hát sok eső járt az érsékor meg oszt korán is szüretöltünk, hát ezen most már nem segíthetünk.

— Dehogy nem — füzte tovább a beszédet Tóth Péter, aki olvasott ember volt — meg lehet ezt javítani, hogy olyan édes lesz, hogy az asszonyoknak félre áll

a kontya, ha isznak belőle, csak el kell találni az orvosságát.

— Hát osztég miféle mestersége lenne annak? Érdeklődött a gazda.

— Semmi egyéb csak zakkarin — szölt Tóth Péter hüvelykujjával nyomkodva pipájában a finác után ágaskodó szűz dohányt.

— Mi a fizeskes csudát mondott komám? Iszen earek még a nevét is nehéz kimondani.

— Zák-ka-rin — ismételte a koma, a kinek jól esett a csodálkozás, két pöngő ára zakkarin kell csak ebbe a borba, aztán ugy megjavul, hogy még az angyalok is megnyalják utána a szájukat.

A gazdát gondolkodóba ejtette az ujdonság, mert sokat adott arra, hogy híret vigye a jó borának.

— Már csak megis huncut a nimet — szölt Süveges István — osztég hol kapni azt a Zeppelint.

— Minden patikában — adta meg a felvilágosítást Tóth Péter.

A gazda egy ideig izgett-mozgott a székén, végre elhívta a szolgáját.

— Űlj fel a sárgára — adta ki a parancsot — oszt eregy a városba és hozzád a patikából... Mit is hozzon koma?

kélyeége miatt rendőr, ahol szükség volna rája. — Nem vádolunk ezért személyileg senkit, inkább a személyzet gyér javadalmazása, a szaporításnak útjában álló fedezethiány, meg más — mondjuk — az oka ennek. — Mindazonáltal újabb felmerült esetek kapcsán kénytelenek vagyunk ezt a kérdést elővenni és az illetékes fórumot a baj orvoslására kérni.

Máskor is, de különösen mostanában, este már bajos nadrágos embernek mutatkozni az utcán. — Népünk reményteljes sarjai, az aranyifjúság hármás-négyes csoportokban mászkál az utcán, rendesen be-rúgva, de gyakran józanul is és mindekibe beleköt.

Nemrégiben történt, hogy két különböző esetben — csak ennyiről van biztos tudomásunk, két békés úri embert a parasztlégények megtámadtak s az egyik csak gyors lábainak, a másik meg lakása közellétének köszönhetette, hogy ép bőrrel menekült meg.

S az esetek nem is későn, hanem este 10 óra tájban történtek.

Hát ez egyszerűen tűrhetetlen állapot! Arra kényszerítik az embert, hogy este csak revolverrel felfegyverkezve mozduljon ki s így védelmezze magát. — Ez azonban azt hiszem, elég drasztikus eszköz, s csak akkor nyúl hozzá az ember, ha rá van kényszerítve, mint itt, az itteni állapotok mellett.

Minek van akkor a rendőrség? Hiszen így igazán nincs semmi értelme ennek az intézménynek! Az nem szolgálhat mentségül, hogy a legtöbb vidéki városban így van. Tessék a rendőrség helyett csendőröket kérni, azok majd rendet csinálnak. — Ezt a szert sok város megpróbálta és mindenütt bevált.

Itt minden elizetés — mint azt a múltban egyes hangok tették — bűn, s nem közérdekből történik.

Itt az egész lakosság békéjéről és biztonságáról van szó, itt ez a legfőbb érdek, ez ellen nem lehet argumentálni. — Még ha némi áldozattal járna, akkor is meg kell valósítani, mert ez szinte létérdeklünk. — Ha néhányszor az orrára kop-

pintakak az itteni bieskahősöknek, majd lesz béke akkor! Erre pedig a rendőrség, mint az eddigi tapasztalatok mutatják, nem képes. — Azért felhát csendőröket kérünk, még pedig lehetőleg minél előbb! Addig is azonban míg ez megvalósul, ha megvalósul, legalább kérünk egy-két rendőrt a kétebbb világítású helyekre és a korcs-mák környékére. — Így pl. a főtérről nyíló utcákon, a Vásár uton, vagy különösen a Kállai hid környékén valóságos életveszedelem végigmenni este 8 óra után, különösen vasárnapokon. — S ha ez most is így van, hogyan lesz még a közel jövőben, a most következő lakodalmos estéken!

Reméljük, hogy jogos és méltányos kérelmünk illetékes helyen erélyes rendőrkapitányunknál, (aki már volt alkalom, hogy bizony ráncba tudta szedni a fenegyerekeket) meghallgatásra fog találni.

UJDONSÁGOK.

— **Parancsnoki szemle.** Báró Bothmer Árpád ezredes, a gyulai 2. honvédegyezred parancsnoka pénteken Jászberénybe érkezett és két napon át szemlélt tartott a honvéd-állomásra bevonult ujoncosztály és a kiképzés felett.

— **A közp. katolikus körben** napról-napra mozgalmasabb élet uralkodik, mely természetesen a téli esték bejöttével csak fokozódni fog. A vezetőség most tervezi a kör helyiségeinek kényelmesebb berendezését, hogy a kényelem és szórakozás tekintetében kielégítessék a nagyszámú tagok mindenrendű követelése. A kör vigalmi bizottsága — mint előbb már említettük — egy nagyobb szabású estély rendezésén is fáradozik.

— **Szoborleplezés.** Ma délelőtt tartják meg nagy ünnepélyesség keretében Bieskén a tápióbiicskei csata emlékét megörökítő díszes honvéd szobor leplezését, melyen Jászberény városa-részeről Mosó Dezső h. polgármester vesz részt és „Jászberény közönsége a hősök emlékének” felirattal egy díszes babér és pálna koszorút helyez a szoborra.

költ, a harmadik köhögött, de mindegyik sietett, hogy a még szájában lévő italtól mihamarabb megszabaduljon.

— Hinnye a tagadóját, ilyen rosszat még életben nem ittam — szolt Süveges István megvakarván tarkóján a haját.

— Talán erős volt a szer — vélte a szolgáló, akiről borsoszemnyi izzadság gyöngyözött a nagy erőlködéstől.

— Én ammondó volnék, hogy nem az igazi szer adták a patikában — szolt Tóth Péter, akit roppantul bántott a fel-sülés.

— Talán nem jól adtd le a szót a a patikában? mordult a szolgáló a gazda amint a köhögéstől szóhoz jutott.

— De iszen gazduram, van itt ész elegendő. mielőtt elindultam a városba, megmondtam az anyukomnak, hogy miféle orvosságért megyek, amire azt mondta, hogy látta már ő is az újságban Egy fene nagy sipkájú német volt melléje pingálva és hogy el ne feledjem a nevét, mindjárt fel is írta egy darab papírra, én osztég ezt a

— **Helyszíni szemle.** A Zagya vive fertőzésének ügyében e hó 19-én szerdán tartotta meg egy közösbizottság Hatvanban a helyszíni vizsgálatot, melyen részt vett városunkból Muhoray Titusz városi tisztii ügyész Rozsnyay Károly miskolci műszaki tanácsos és a hatvani járás főszolgabírája. A bizottság a helyszínen megállapította, hogy a Zagyavába a szennyvizet nem a hatvani cukorgyárból bocsájtották be, amennyiben a három zilipet teljesen elzárva s környékét víztől érintetlenül begyepesedve találták. A bizottság konstalálta, hogy a hatvani cukorgyár szennyvizét, már régebb idő óta egy minden oldalról magas töltésű sáncokkal övezett 50 holdas földre bocsájtja honnan a kifolyás teljes lehetetlenség. E szerint most már fenn áll a valóságos veszély annak, hogy az idén jelentkező fertőző szennyviz a hatvani cukorgyár felett a selypi gyár által bocsájtott be a Zagyavába.

— **Iskolaszéki ülés.** Pénteken délelőtt a róm. kat. iskolaszéki ülést tartott Erdős András plebános elnöke alatt, mely alkalommal elnöklő plebános az ülés megnyitása után meleg résztvétel hangján emlékezett meg az iskolaszéki egyik elhunyt jeles tagjáról: Beleznay Elemérről s indítványára elhatározta az iskolaszéki, hogy az özvegynek jegykönyvi kivonaton ad résztvételének kifejezést.

— **Téli ruhák kiosztása.** A budapesti országos gyermekmenhely igazgató-ságától a hét elején érkeztek meg a városunkban elhelyezett, állami gondozásban lévő gyermekek részére szükséges téli ruhamelekek és lábbelik. A kis gyermekek jó meleg, téli öltözékének szétosztásával most foglalkoznak a telepörvosok és telepfelügyelők.

— **Kegyelet.** A mepboldogult jeles pedagógus: Beleznay Elemér temetése alkalomával a minden oldalról megnyilvánuló meleg résztvétel során meglepő és végtelen elérékenyítő volt, amikor a fehértói temető bejáratánál Lakatos Ferike zenekara reá zendítette a gyászindulót és mikor később a sirbatételek Palotásy „Lemondani... lemondani” búsdalával elkisérték. Elismerés illet meg derék, jószívű cigányainkat ezen figyelmes emlékezésükért.

— **Egy üdvös intézkedés nyugtázása.** Meg akarjuk mutatni, hogy nemcsak gáncsolni, kifogásokat emelni tudunk, hanem ha orvoslást nyer a köz érdekében fölemelt panaszunk, az elismeréssel sem lukarkodunk. Épen ezért köszönettel s loyális tisztelettel adozunk városunk derék rendőrfőkapitányának azon alkalomból,

cédulát adtam oda a patikában.

— Hol van ez az irás? — rivalt a gazda, akit már kezdett elfutni az indulat.

— Ehun van la — szolt ez lajbizsebből egy összehajtott papirdarabot kotorászva elé.

A gazda kibetüzte a szarkalábát és homlokán kidagadtak az erek.

— Te gyilkos, mit itattál meg velünk? — ordította verberborult szemekkel, de a szolgáló egy merész ugrással kint termett a pincéből.

Tóth Péter kivette a gazda kezéből az irást és lehetőzni kezdett, hogy a könyveit is csorogtak belé. Ott állott a papiron verébfaj nagyságu betűkkel:

„Aggyanak két pöngő forint ára Zacherlint.”

— No szomszéd, — szol sunyi mollyal Süveges István, — most már elmondhatjuk, hogy tudjuk, mitől döglök a légy.

Erik.

hogy felszólalásunkra s a környékbeli lakosok kérelmére az Üstökös-utcat megtisztította a vásáros kocsioktól, amelyeknek utcarondító volta ellen szót emeltek a lapunkban is, s hivatalosan is. Azóta vásáros kocsai az Üstökös-utcaban meg nem állott a kirendelt rendőr ébersége következtében.

— **A X. Katolikus Nagygyűlés** előkészítő-bizottsága, melynek tagjai dr. Váradi L. Árpád, dr. Gresswein Sándor dr. Zilinszki János, dr. Zsembery István, dr. Híndy Zoltán, dr. Mihályfi Ákos, dr. Ernszt Sándor, dr. Nagy Emil, ülést tartott. Az igazgató bejelentéseit tudomásul véve, a szakosztályi elnökségek kérdésében döntöttek és elhatározták, hogy a hibuzgalmi és karitatív szakosztály elnökévé **Várady L. Árpád** püspököt és báró **Gertyay Ferencet** b) a közművelődési szakosztály elnökévé **gróf Zichy Gyula** püspököt és dr. **Boncha Győző** egyetemi tanárt, c) a szociális szakosztály elnökévé dr. **Prohászka Ottokár** püspököt és dr. **Zilinszky János** ügyvédet kéri fel.

— **Tűz.** Csütörtökön este 6 óra felé ismét tüzijárma zavarta fel a város csőrdéjét. Az elsőkerületi Torborzó-utcaban ütött ki a tűz, Sarankó nevezett földes háza égett le egészen, mely gazzal és náddal volt fedve. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy a kivonult tűzörség csak a tűz terjedésének megakadályozására szorítkozott.

— **Bihari sikere.** **Bihari Ákos** a Vigszínház kiváló művésze, ki nálunk a múlt hóban lépett fel — e hét elején Körmeny mutatta be klasszikus művészetét, mely alkalomból a „**Rubavidek**” című helyilap rendkívüli kiadásban méltatta a művészi est sikerét. Bihari ígérete szerint a tél folyamán ellátogat ismét hozzánk, hogy helyre hozhassuk vele szemben itt létezők megnyilvánuló közönyösség hibáját.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, akik felejtethetetlen ferjem végtségességem megjelentem, részvétükért fogadják hálás köszönetemet. Jászberény, 1910 október 20.

Özv. **Beleznyai Elemérné.**

— **Husdrágaság.** A husdrágaság elleni operációk folynak most az országban mindenfelé. Az okát állatgazdasági hibákban s a vámbelozatali tilalmakban kutatják. Bár mi legyen is az oka, tény az, hogy a hus árak a héten megint magasabbra szöktek. Ma-holnap már lehetetlenség számba fog menni a szegénysorsú emberek részére a hus élvezete. Bizony gyors és célravezető segítség kellene már itt nálunk is a husdrágaság megszüntetésére.

— **Összeroncsolta a gép.** Csütörtökön egy 12 éves, Papp Mihály nevű kis gyermeket szállítottak be Viszokról a helybeli Erzsébet-kórházba, akinek jobb karját teljesen összeroncsolta a cirokmozsológép. A szerencsétlen fiúnak és szüleinek a vészes percekben az igazgató-főorvos értésére adta, hogy karját — a nagyobb veszély elkerülése végett — amputálni kell. Erre aztán megijedtek s másnap elvitték a gyermeket az operáció elől. Állítólag a fővárosba mennek a szegény gyermekkel.

— **Tán gyujtogatnak?** A mostanában előfordult gyakori tüzeset azt a feltevést érlelte már meg a közönségben, hogy talán gyujtogatnak mostanában, amiért oly sokszor van tűz a város területén? Tegnap délelőtt a III. kerületben ütött ki tűz a város végén, a kert-orokban, hol **Soós József** udvarában a szalmarakomány és egy faöl égett. A rettenetes szél messze hordta a szikrákat s így csak a nép éberségének s a honvédelegénység dicséretes segítségének köszönhető, hogy a kivonult tűzoltóság a tüzet lakatizálhatta s hogy e-leje vételeit a nagyobb tüzveszedelemnek. Hogy a tűz azonban szándékos gyujtogatásból származott volna, megállapítható nem volt.

— **Vasuti baleset.** Jászárokszállásról jelentik, hogy az ottani vasúti állomáson Jank Leó fekező egyik kezefejét tolatás közben a vasuti kocsi ütközője teljesen összelapította. Az összezúzott kezű munkást a kórházba szállították.

— **Hét órai záróra.** A szolnoki kereskedők közös egyetértenssel elhatározták, hogy üzleteiket e hó 1-től kezdődőleg este 7 órakor zárják be. A fűszer, élelmiszer kereskedők ezen zárási idő alól kivételt képeznek, amennyiben ezek üzletei 8 óráig vannak nyitva. Nálunk ez egyezés nélkül már rég uzusban van.

— **A százförintosok beváltása.** Az Osztrák-Magyar bank szombaton hirdetését tett közzé, mely szerint az 1880. évi május 1-ről keltezett százförintos bankjegyeket a f. hó 31-én túl nem fogja beváltani. Ha netalán akadnak olvasóink között olyanok, akiknél a szóbanforgó banktól a láda mélyén hevernének, iparkodjanak azoktól mielőbb megszabadulni.

— **Elhaltak** a héten jászberényben Baranyi Ferenc 15 napos, Pesenyánszki Rozália 11 hónapos, Bagi Istvánné, Pernyecz Erzsébet 75 éves, Beleznyai Elemér 55 éves Boros Sándor Pál 3 hónapos, Kiss Sándor 72 éves, Sági István 4 hónapos, Banya Józsefné, Banya Verona 35 éves, Háheincsins Mária 10 hónapos Birgés Mária 11 napos korában.

— **Születés.** Született a héten 22 gyermek. Ezzel szemben halálozások száma 10. Egyheti szaporulat 12.

— **Házasság** kötött a héten 6 esetben.

Vidéki rövid hírek.

— **Lezuhant daru.** A szolnoki tiszai vashíd építésénél használt vadaru f. hó 18-án munkálat közben lezuhant. A rettenetes súlyos vasalkotmány több része eltört és elgörbült. Szerencsére ember életben nem tért kárt.

— **Zenesé.** Ma vasárnap a szolnoki kath. főtemplomban tartandó istentisztelet alkalmával a misén **Pugris Leona** fővárosi hangverseny énekes művésznő, **Stánessy Nándor** hegedűművész az uri banda tagja, **Viszlai Ernő** zongora tanár és **Medgyesi Géza** h. főkantort fognak közreműködni.

— **Gyászhir.** **Pikó Pál** mesterszállási ármentesítő társulat igazgató főmérnöke Mezőúron ma egy hete 50 éves korában elhalt.

— **Látogatás a cukorgyárban.** A múlt napokban az egri állami főreáliskola negyvenhárom tanulója tett tanulmányi kirándulást Hatvanban, hol az üzemben lévő cukorgyárt tekintették meg tanáraik vezetés mellett. E kirándulókot báró **Hatvani József** dux lakomával vendégelte meg.

— **Fejedelmi utas.** **Wilma**, Hollandia királynője Sinajába utaztában csütörtökön éjjel Karcagon keresztül utazóit egy kényelmes berendezett szalonkocsiban.

— **Megégett kisleány.** **Markbreit** Izrael karcagi kereskedő 9 éves kisleánya a múlt napokban dr. Edelstein Ármán lakásán játszódozás közben a konyhában összeégette magát. Ruhája a tüzhelyről kihullott parázstól fogott tüzet. Egési sebei nem életveszélyesek.

— **Katalin-mulatság.** Jászárokszálláson Katalin-mulatságot rendeztek az ottani református dalárda közreműködésével.

— **Öngyilkosság.** Jászapátról jelentik, hogy **Maródi János** besenyszögi jómódú gazda a múlt szombaton pillanatnyi elme-zavarában a háza padlásán felakasztotta magát; mikor megtalálták már halott volt.

— **Elgázolás.** **Rusvai Ferenc** kocsija Jászapátrában a piactéren a múlt napokban elgázolta **Karlovitz Terézia** nevű öregasz-

szonyt, ki arcán és két kezén szenvedett súlyosabb sérüléseket. A vizyázatlan kocsiszás ellen megindították az eljárást.

C S A R N O K.

Japán és népe.

— A Jász Ujság számára írta: **Urbán János.** —

A rizsföldeket április havában kezdik munkálni, de csak kevés helyen szántják, többnyire kapával készítik el a talajt. De az elkészült talajba nem vetik bele a rizst, hanem melegágyakba vetik sűrűn, ahol öt nap alatt kikel, s aztán mes. s gyorsasággal nő. Jól föl hagyják nőni a melegágyban, aztán kiszedik onnan s egy ember a hóna alá fog egy nyálbott palántát s egyenes vonalban kiszabott távolságokra egyenkint ledobálja a sáros földre s utána mennek a lányok és asszonyok s lepalántálják mindenik szálát a maga helyére. Junius hó végéig be kell fejezni a palántalást, aztán időnkint meg kell kapálni, a gyomot kétféle, a földet vízzel elárasztani. Novemberben aztán learatják a rizst. Aratás után jön a cséplés. Ez igen érdekes. Nagyon kell vigyázni, hogy a rizsszemek meg ne sérüljenek, mert értéküket vesztenék; azért verés, vagy morzsolással cséplni nem szabad, hanem egy alacsony deszkakerítés tetejébe sűrűn szögeket vernek, úgy, hogy a rizskalász közte keresztül ne férjen. Aztán az ember felmarkol egy csomó rizst szalmájánál úgy fogva, hogy a rizsféjek egy oldal felé fordítva legyenek, s akkor a szögek között olyan formán, mint a kendergereben verésnél áthúzogatja a rizsféjeket, s a kerítés egyik oldalán lehullanak a szemek, a másik oldalra ledobja a szalmát. Aztán a szemeket kiszélelik, hogy tiszta legyen a polyvától s végre hántás alá kerül, vagyis a rizsszemről letisztítják a héját; ami kétféle módon történik. Kisebb mennyiséget meghántanak famozsarokban, nagyobb mennyiséget pedig erre készült vizimalmokban hántanak meg. Így jön aztán fogyasztás alá. Japán igen sok rizst fogyaszt, mert a japáninak ez a kenyere.

Az árpát, búzát októberben vetik megtrágyázott földbe. De a trágyázást egész másképp csinálják, mint nálunk. Állattenyésztése ugyan is japánnak aig van; azért a trágyát úgy szerzik be, hogy mindenféle gyomot, szalmát összegyűjtenek, sőt vetnek is tüzeléket s azokat idejében learatják s rakásokban füllesztik, rothasztják; földdel összekeverik s gyakran locsolják. Így aztán a japáni nedves időjárás is segélyül jöven hamar elkészül a „**termesztett-műtrágya**.” Ezzel javítják a földjeiket. A másik javítási mód az, hogy a gázos ugarföldet felperkelik, s az elégett gyomhamuja képezi a trágyázást. Ebbe vetik októberben a búzát, repcét és árpát. Májusban már aratnak.

Nevezetes terménye még Japának a *thea*. Ebből Japán sokat fogyaszt; de marad még exportra is elég. De azért a japáni theának még sincs hire, pedig igen jó minőségű. Ez onnan van, mert a japáni théát a kereskedésben „*Rhinaí thea*” néven

hozzák forgalomba. Olyan formán van, mint Dorozsma a paprikáival. Jó, de senki sem emlegeti a kereskedésben a dorozsmai paprikát, mert mind „szegedi paprika” néven megy szét az országban. A theának Japánban csak a nagytermelők szakítanak külön egész tábla földeket; a kisebb termelők csak körül ültetik szegély gyanánt földjeiket theabokrokkal. Mikor a thealevelek szüretelésre készen vannak, leszedik. Az első minőségű levelek szárítás után adják a zöld, vagy virágtheát; a másodminőségű levelekből erjesztés után készílik a fekete theát; az apró törmelékből pedig téglalakra sajtoltva készül a préselt thea.

Elég nevezetes terménye még Japánban a kámfor. A kámfora még Japánban sem törpe. Ezt nem törpítik el mert akkor nem sok hasznot hajtana. Megnő ez a fa 10–14 méter magasra. Ebből a fából kapják a kámfort, úgy, hogy kivágják a a törzsét és ágait apróra vagdadják s aztán zárt üstökben lassú tűzön melegítik, mi közben a kámfor tartalom a fából kipárolog, aztán lecsapódik s a lecsapódott kámfort összegyűjtik.

Van Japánban egy nevezetesség, a japán dió. Ez arról nevezetes, hogy gyümölcsét nyersen nem lehet fogyasztani, csak megfőzve.

Nevezetes továbbá Japánban a fénymázfa. De ne képzeld, mintha ez a fa „savxot” teremne, hanem ebből nyeric a lakk-mérgát, melyet az esztergályosok és asztalosok a faragott munkák és butorok fényesítésére használnak Japánban. A kész munkát előbb feketére festik, aztán bevonják ezzel a lakk-mérgával s gyönyörű fekete fényt kap. Ezt a lakkmérgát úgy nyeric a fénymázfából, hogy a fakérgét a nyugati oldalán több helyen bemetszik s a kiszivárgó mérgát felfogják egy vékony csövön át egy zárt edényben. Hét éves korában kezdik a fát így csapolni és csapolják minden második esztendőben. Egy-egy fa egy fél kilogrammnyi mérgát ad. De ennek a mérgának kilója Japánban is 4–6 forint Tehát eléggé jövedelmező ennek a fának csekély gondozása.

Van Japánban egy szinte nevezetes fa, a viaszfa. Ennek a gyümölcse a viaszhoz nagyon hasonló anyagot szolgáltat. Gyergyákat készítenek belőle. S miután Japánban az állattenyésztés úgyszólván említést se érdemel, tehát fagyó hiányában a viaszfa gyergyáját használja az egész ország.

Dohányt sokat termel Japán. De exportra nem számít, mert sehol a világon nem dohányoznak annyit, mint Japánban. Férfi, nő, úr és paraszt folyton pipát, a mikor foglalkozása nem akadályozza. Nem nagy dohányos számba megy Japánban, aki 100 pipa dohányt szí ki egy-egy nap. De ne képzeld, valami öblös selmeci pipához hasonló szerszámot a japáni pipában, mert a japáni pipa csak amolyan miniatúr pipa, a megtöltése és meggyújtása több időbe kerül, mint a kiszívása, mert négy-öt szippantással készen van egy pipadohánnyal a dohányzó s tömi újra.

Ezek Japánnak nevezetesebb terményei. (Folytatása következik.)

ad. 6683 szám

1919 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Jászberényi k. r. bíróság mint tkvi hatóság Jászberény r. t. város képviselőiben Koncek István végrehajtónak Bolcek János és Mészáros Margittal végrehajtási szüvevett elleni ügyében végrehajtási árverést 576 kor. tőke, ennek 1907 évi január hó 16 napjától járó 5% kamatai 71 kor. 31 fillér per és végrehajtási már megállapított valamint a jelenlegi 24 kor. 3) fillér és a még felmerülő költségeknek, továbbá az ezzel csatlakozottak kimondott Jászkerületi népbank és takarékpénztár 800 kor. az Első magyar gazdasági geggyár részv. társaság javára 763 kor. 60 fillér, Antal Alajos javára 64 kor. Weisz Adolf javára 190 kor. Mészáros János javára 400 kor. ifj. Kövér József javára 64 kor. a Jászági hitelintézet és takarékpénztár javára 250, 600 és 1200 kor. Ruli Pálné javára 330 kor. Schönfeld Sándor javára 50 kor. és Kadlecsik Márton javára 17 kor. Sárközü Döme javára 1600 kor. követelés és járuléki kielégítése végett az 1881 évi 60 t. c. 144 §-a alapján, a hivatkozott t. c. 146 §-a és az 1908 évi 41 t. c. értelmében a szolnoki kir. törvényszék és a jberényi kir. bíróság területén lévő jberényi H546 sz. betétben. A. 2010 hrsz. a ingatlanra ház udvarral a beltelekben 1200 k ezennel megállapított kikiáltási árban a köv. feltételek mellett elrendeli.

1.) Az árverés megtartására **határnapú 1910 évi október hó 31 napjának d. e. 9 óráját tüzi ki** a kir. járásbírósg ár. helyiségébe.

2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

3.) Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénz fejében az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi 60 t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 6-án 3333 sz. a kelt I. M. rendelet 3 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az aki ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 10%-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérést, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által illetőleg több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígéro által megvetnek jelentetik ki. Ha ez az ígérést a kikiáltási ár meghaladta, az előbbi bekezdés szabályai alkalmazhatnának.

4.) Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre emelkedésétől számított egyenlő 2 részletben 15 napi időközben minden egyes vételári részletet az árverés napjától számított 5% kamataival együtt az 1881 évi december hó 6-án 39425 sz. a kelt I. M. rendeletben előírt módon a jberényi kir. adó, mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítani.

Kelt Jászberényben a kir. járásbírósg mint tkvi. hatóságnál 1910 évi. szeptember 19-én dr. Baráth István s. k. kir. járásbíró A kiadmány hitelűl

Nemes Viktor
telekkönyvvezető.

7037 szám

1910 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Jászberényi kir. járásbírósg, mint tkvi. hatóság Csák Ferencné Pap Terézia

végrehajtónak Pap Jánosné Hering Mária végrehajtást szüvevett elleni ügyében a végrehajtási árverést 500 kor. tőke, ennek 1910 január hó 1 napjától járó 6% kamatai, továbbá 40 kor. tőke, ennek 1910 január 14-től járó 5% kamata 154 kor. 35 fillér per és végrehajtási már megállapított, valamint a jelenlegi 25 kor. 60 fill. és a még felmerülő költségeknek, továbbá ezennel csatlakozottak kimondott Singer és társa bpesti cég javára 14 kor. követeles és járuléki kielégítése végett, az 1881 évi 60 t. c. 144 §-a alapján, a hivatkozott t. c. 146 §-a és az 1908 évi 41 t. c. értelmében a szolnoki kir. törvényszék és a Jászberényi kir. bíróság területén lévő és a jberényi 12974 sz. betétben A+ 1615 és 1616 hrsz. a ingatlanra/kert és ház udvarral a II kerületben 1717 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeli.

1.) Az árverés megtartására **határnapú 1910 évi december hó 15 napjának d. e. 9 óráját tüzi ki** a kir. járásbírósg árverési helyiségébe.

2.) Ezen árverésen a fenti ingatlan 1050 koronánál alacsonyabb áron nem adható el.

3.) Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénz fejében az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi 60 t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 6-án 3333 sz. a kelt I. M. rendelet 3 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban bánatpénzt az általa ígért ár 10%-áig kiegészíteni.

Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérést, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által illetőleg több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígéro által megvetnek jelentetik ki. Ha ez az ígérést a kikiáltási ár meghaladta az előbbi bekezdés szabályai alkalmazhatnának.

4.) Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre emelkedésétől számított egyenlő 3 részletben 15 napi időközben, minden egyes vételári részletet az árverés napjától számított 5% kamataival együtt az 1881 évi december hó 6-án 39425 sz. a kelt I. M. rendeletben előírt módon a jberényi kir. adó, mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítani.

Kelt Jászberényben a kir. járásbírósg mint tkvi. hatóságnál 1910 évi október hó 4-én Dr. Baráth István sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl

Nemes Viktor
telekkönyvvezető.

Boreladás!!!
19 hekto olasz rizling, 5 hekto vörös bor eladó. Bővebbet Pesti-nyomdában.

Berakólánny

lapunk nyomdájában jó fizetéssel, azonnal felvétetik.

PÁRTOLJUK a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi és nő — a rendes tag félévenként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet — A jötevő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magaslatos célra. — Dísztag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:
Budapest,

Ferenciek-tere 7, V. lépcs. I. em.

Asztalos- műhely-

áthelyezés. Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy évek óta fennálló asztalosműhelyemet saját házámba: Margit-utca 5 szám alá (Kömáromi pékkel szembe) helyeztem át. Kérve nagybecsű pártfogásukat, kiváló tisztelettel:

Jakkel Béla asztalos.

Hemerka

okl. kántortanító és zenetanár bármifele hangszerezen való tanulásra órát ad. Egy óra 80 krajcár, ha több óra hetenkint, akkor olcsóbb. Lakik Beiczony főkántornál.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi salak és pormentes szalon szén, továbbá budapesti légszuszgáryi, valamint poroszországi pirszén (coaksz) a bánya által előírt eredeti ár mellett alólírottnál megrendelhető.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA
több hazai és poroszországi
bánya képviselője,
JÁSZBERÉNYBEN.

Nyomdász- tanonc azonnal felvétetik.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

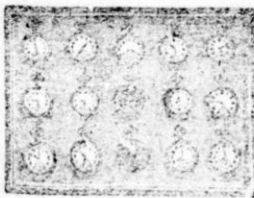
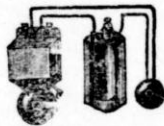
Legelső és legtartósabb a világon Óránként 3 fillért fogyaszt óriási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradtság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és
könnyűjárású

Singer-Central-Bobbins karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerzethetők be.

Műhímezés és aplikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Sérvkötők, gumniárak, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elváltatja toronyórák felállítását és javítását, fali- és zsebórák, ékszer, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzsebórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüstművekből, ékszerekből, orvosszerszökből és
ezüst dísztárgyakból
melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyiszintén

üveg- és porcellánárak
nagyraktára.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTÓDA

órász, ékszerész és mechanikus

Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.